

таксата е платена.

Година VIII.

Варна, 25 Юли 1927 год.

Брой 14.

ВАРНАНСКИ ОКРЪЖЖЕНЪ ВЕСТНИКЪ

Официално издание на Окръжната Постоянна Комисия.

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ:

За общини задължителенъ	200 лева
За Учил. Настоятелства задължителенъ	100 .
За кооперации, църковни Настоятелства, турски у-ща и частни лица	50 .

Телефонъ № 418.

Окр. агенция: ул. „Чирпанска“ 10. — Варна.

Д-ръ В. Пачевъ

Пироплазмоза.

(малария, кръвопикане по добитъка.)

Населението твърдѣ добре познава кръвопикането по добитъка, защото едва ли се минава година, то да не се появи на едно или друго мѣсто въ страната и да вземе грамадни жертви. Сега то се появи нановъ и отъ мърките, които ще се взематъ за неговото ограничение, ще зависатъ и жертвите, които то ще вземе. Казваме така, защото, както и при почти всички заразни болести, лѣчението е второстепенна работа, несигурно и симптоматично, а главното нѣщо е *профилактиката*, т. е. сбора отъ ония мѣри, които трѣбва да се турятъ въ изпълнение, за да се зачаватъ животнитѣ отъ заразяване.

Прѣди да пристѣпя къмъ изложение на тия мѣрки, ще направя кратко описание на самата болестъ.

Пироплазмозата по говедата е една тежка и изтощителна болестъ, на която най-характерния признакъ е пикането на кръвъ.

Тя се причинява отъ единъ паразитъ, нареченъ „*Пироплазма бичеминумъ*“, който има форма на круша и принадлежи къмъ най-нисшите животни — първаци (протозоата).

Пироплазмозата се срѣща въ цѣла Европа, особено въ низкитѣ, влажни и гористи мѣстности, гдѣто тя е постоянна болестъ.

У насъ тя върлува почти пасвѣкаде, особено прѣзъ нѣкои години и 20—30% отъ заболялия добитѣкъ измира.

Паразита, който причинява кръвопикането, живѣе въ кръвта и се прѣдава отъ болнитѣ на здравитѣ животни посредствомъ *кърлежитѣ*, които

се намиратъ по добитѣка, подобно на маларията у хората, които се прѣдава пѣкъ чрѣзъ *комаритѣ* съ които тя има много общо и е наречена малария по добитѣка. Затова пироплазмозата се срѣща най-много въ влажнитѣ, гористи и мочурливи мѣстности, които благоприятствуватъ за развитието на кърлежитѣ, тѣй както и маларията у хората се срѣща въ благиститѣ мѣста, които благоприятствуватъ за развитието на комаритѣ.

Кърлежитѣ се размножаватъ чрѣзъ яйца и то много бърже. Единъ кърлежъ снася седмично приблизително 1000 яйца, отъ които слѣдъ 18—20 седмици, слѣдъ като отъ яйцата се излюпятъ ларви, а тия се прѣвърнатъ въ нимфи, се явяватъ напълно развити кърлежи — женски и мъжки.

Заедно съ кръвта, която кърлежитѣ смучатъ отъ болното отъ пироплазмоза животно, тѣ всмучватъ заразата. Слѣдъ това тѣ се пускатъ или биватъ изтърсени на земята. Когато, обаче, излязватъ, тѣ се изкачватъ по върха на трѣвата и се залавятъ за първото животно, което мине отъ тамъ и вкарватъ заразата въ кръвта му, като смучатъ кръвъ отъ него.

Тритѣ форми на кърлежитѣ сѣ много издржливи и прѣкарватъ зимата, като се заравятъ въ земята. Отъ тамъ тѣ излизатъ на пролѣтъ и при първото излизане на добитѣка на паша, тѣ се залавятъ по него и му прѣдаватъ заразата. Скоро слѣдъ това болестта се появява и появяването ѝ съвпада съ първото излизане на добитѣка на паша, при единъ инкубационенъ периодъ отъ една седмица.

Нѣкои екземпляри показватъ особено предразположение къмъ заболяване отъ пироплазмозата и я прѣкарватъ 1—2 пѣти презъ годината — презъ пролѣтъта и есенята. Особено предразположение къмъ заболяване показва докарания отъвнъ и не

наименовани допитъкъ, които дълго време са били гдѣто болестта постоянно върлува по-късно известна невъзприемчивост къмъ нея.

Въ кръвта на животни, които сж боледували отъ пироплазмоза, паразита е намъренъ въ живо състояние и способенъ да причини заболяване, ако се вкара въ кръвта на здраво животно, 531 денъ следъ оздравлението.

Отъ това се вижда, че прѣболедуванитѣ животни дълго време следъ оздравлението си служатъ като разсадници на болестта.

Сжщо, не само напълно развититѣ кърлежи, които сж смукали кръвъ отъ болно отъ пироплазмоза животно, но и тѣхнитѣ яйца, ларви и нимфи, носятъ въ себе си заразата, която прѣдватъ на пролѣтъ на добитѣка, слѣдъ като сж прѣзимували въ земята.

Болестта почва съ трѣска, температурата достига до 41—42°, животното бърже отслабва, задницата му е схваната и кръста му е особено чувствителенъ при пипане. Следъ това пикочѣта му става червена, до тъмно-червена, появява се диария, която има шоколаденъ цвѣтъ и изверженията често сж примѣсени съ кръвъ. Понѣкога има запекъ. Въ нѣкои случаи пикочѣта не се бо-ядисва червена. Животното не яде, пѣшка и скърца съ зъби и състоянието му бърже се влошава. То става анемично, слизиститѣ ципи на очитѣ устата и носа ставатъ жълтеникави и слѣдъ 8—10 дни отъ заболяването, то умира при пълно изтощение.

Тая е картината на болестта.

Както вече се каза, въ прѣкрятване на болестта по-важни сж прѣдпазнитѣ мѣрки, отколкото лѣчението. На послѣдното не трѣбва да възлагаме особенни надежди, защото то не е сигурно. А едва ли има нужда да споменуваме за безполезността и безмислието на ония срѣдства, които на много мѣста населението прилага противъ кръвопиканнето, като прѣкарването на добитѣка прѣзъ огънь, разни заклинанья и пр., които звучатъ тѣй странно и смѣшно въ настоящия вѣкъ — вѣкъ на култура и цивилизация.

Когато болестта върлува въ дадена мѣстност, или въ сѣдѣство съ нея, трѣбва немедленно да се взематъ слѣднитѣ мѣрки:

1) Да се прибере добитѣка отъ паша и да се храни въ обора, защото така се гарантира отъ кърлежитѣ.

2) Да се чисти редовно отъ кърлежитѣ, като се преглеждатъ особено слабиятѣ му и всички по-запазени и нежни мѣста по тѣлото. Чистенето трѣбва да става ежедневно, защото кърлежитѣ бърже полепватъ по него наново отъ другъ добитѣкъ, позето двора и пр., а особено грижи за чистене

да се положатъ за болния добитѣкъ, който и да се изолира отъ другия.

3) За да се предпази отъ кърлежа, добитѣка да се маже съ солена вода, или нѣкакви масла, като рапично и пр., креолинъ, лизолъ и т. н.

4) Да се чистятъ и измазватъ редовно оборитѣ и дворищата, гдѣто ходи добитѣка и смѣтъта да се изгари, за да се оничтожаватъ по този начинъ падналитѣ тамъ кърлежи.

Тия сж прѣдпазнитѣ мѣрки противъ кръвопикането. Тѣхното прилагане е лесно и не изисква много трудъ, а само съзнание и воля. Който ги приложи може да бѣде по-мече отъ сигуренъ, че ще запази добитѣка си отъ болестта.

А въ блатиститѣ и ниски мѣстности, гдѣто болестта върлува постоянно, трѣбва да се взематъ по-специални мѣрки, както и противъ маларията у човѣка: тѣ трѣбва да се отводнятъ, за да се прѣмахнатъ стоднитѣ за развитието на кърлежитѣ условия и почвата да се прѣобърне дълбоко.

Д-ръ В. Пачевъ.

Заразнитѣ болести по домашнитѣ животни.

Причинители на заразнитѣ болести.

7

Обратно на това, т. е. отслабването на вирулентността на бактериятѣ въ случай, когато тѣ преминаватъ прѣзъ пасажъ — въ които не намиратъ всички необходими за благоприятното имъ развитие условия, тѣхната способностъ да се приспособяватъ къмъ животинския организъмъ способствува пакъ за *за повишение на тѣхната вирулентностъ*. Това може да бѣде постигнато пакъ чрѣзъ последователно присаждането на даденъ видъ бактерии отъ животно на животно. Това се постига особено лесно при бактерии, които сж били прѣди това вирулентни и вирулентността имъ е отслабена по посоченитѣ по-горѣ начини. Така могатъ отслабенитѣ антракени бацили да придобиятъ наново изгубената си вирулентностъ, ако се присаждатъ отъ по-млади на по-стари животни. Отъ друга страна, ако присаждането на даденъ видъ патогенни бактерии става само върху единъ и сжщъ видъ животни, то съ това не само че се увеличава тѣхната патогенностъ за тоя видъ животни, но и приспособлението къмъ него достига до тамъ, че тия бактерии прѣставатъ да бѣдатъ болестотворни за други видове животни. Чрѣзъ подобно едностранчиво присаждане само върху единъ видъ животни, могатъ напримеръ различни гноенни бактерии, или пъкъ причинители на червенката

(еризителъ), които произхождатъ отъ човѣкъ, но сж болестотворни и за питомния зайъ и мишката, така да бждатъ измѣнени, щото да изгубятъ своето болестотворно дѣйствиe върху човѣка съвсемъ. Разбира се, се пакъ всичко това става въ извѣстни граници и не съ всички бактерии, защото извѣстни видове отъ тѣхъ върху всичко това, слѣдъ като увеличатъ болестотворността си къмъ даденъ видъ животни, да я запазятъ и по отношение къмъ другитъ. Нѣщо повече, извѣстни видове бактерии проявяватъ особени свойства, които не сж въ пълно съгласие съ току що подчертанитъ принципи. Така, причинителя на шапа по едрия рогатъ добитѣкъ, както е положително доказано, ако бжде присажданъ чрѣзъ промѣнчиви пасажи, т. е. не върху единъ и сжщъ видъ животни, а върху различни, а именно отъ говедо върху свиня, не само запазва силата на своята вирулентностъ, но я и увеличава, когато обратно, ако продължава да бжде присажданъ отъ говѣдо върху говедо, т. е. върху единъ видъ животни, патогенността му постепенно отслабва и най-послѣ съвсѣмъ изчезва.

Така само се обяснява обстоятелството, че когато втрлува шапъ по едрия рогатъ добитѣкъ, ако свинетъ бждатъ напълно запазени и заразяването става отъ говѣдо на говѣдо, новитъ заболявания ставатъ въ се по-слаба и по слаба форма, докато болестъта съвсемъ изчезне, а когато заразата премине прѣзъ свиня, болестотворността на причинителя ѝ се усилва и заболяванията ставатъ въ по-тежка форма.

Усилването на вирулентността се познава първо по това, че *инкубационния периодъ*, т. е. врѣмето, което минава отъ деня на заразяването до появяването на първитъ признаци на заболяването, се значително скъсява, самото заболяване и развитие на болестъта бива побързо и бурно и при изкуственото присаждане съ дадени бактерии и най-малкитъ количества сж достатъчни, за да предизвикатъ заболяване.

Промѣнчивостъта на болестотворната сила на различнитъ бактерии, т. е. на тѣхната патогенностъ, която при нѣкои видове патогенни бактерии се постига твърдѣ лесно, ни дава обяснение защо различнитъ заразни болесни се явяватъ повѣкога въ твърдѣ тежка и смъртоносна форма, а по нѣкога въ твърдѣ лека и че главната причина покрай другитъ условия, за различнитъ форми на една и сжща заразна болестъ, се дължи именно на нея.

Разликата въ патогенността на микроорганизмитъ, освѣнъ на изброенитъ по-горе причини, се дължи още и на *защитителната сила*, на *противостойчивостъта* на животинския организмъ противъ микроорганизмитъ. Колкото тя силѣ сж по-голямѣ и противостойчивостъта по-енергична, толкова патогенността на микробитъ се

явява въ по-слаба форма. Че това е така, се вижда отъ това, че въ живия организмъ не могатъ да се поселятъ сапрофитни бактерии, а пъкъ и да се поселятъ, биватъ пакъ изхвърлени навънъ, или пъкъ разложени и разтворени въ кръвта, която притежава физиологически свойството да отнема способността на микроорганизмитъ да се развиватъ. Но щомъ животинския организмъ умре и неговитъ защитителни сили и противостойчивостъта на микроорганизмитъ и тѣхнитъ отрови изгасне, ние виждаме, че въ него се поселятъ веднага хиляди и хиляди сапрофити.

Това ясно показва въ какво отношение стоятъ защитителнитъ сили на животинския организмъ съ патогенността на бактериитъ и до колко втората е въ зависимостъ отъ първитъ.

(свѣдѣва)

Н а у ч н и.

Рематизма и пчелното ожилване.

Единъ медикъ отъ Магдебургъ (Германия), който е изпитвалъ действието на пчелитъ ожилвания въ 100 случаи на ревматизамъ, обнародва следнитъ заключения: Ожилванията могатъ да се употребяватъ въ всички случаи на страдания отъ ревматизмъ. Въ лекитъ случаи, въ бързитъ и остритъ заболявания (атаки), сполуката се постига следъ едно малко число ожилвания. Колкото боледуването е подълговременно и сложно, толкова по-вече трѣбва да се предпочита лекуването — съ ожилване отъ пчели. Това лекуване донася облекчение дори и тамъ, гдето вече се мисли, че нѣма помощъ и когато вече другитъ лекарства докарватъ едва нѣкакво временно облекчение. Когато пъкъ ревматичното боледуване засѣга специално сърдцето, тоя начинъ на лекуване се особено препорѣчва. И въ най-лошитъ случаи трѣбва пациента да се въоръжава съ търпение, защото това трѣбва да продължава, до като ревматичнитъ болки стоятъ.

И въпреки страданията отъ ожилванията, общото състояние на здравето се подобрява и надеждата за възстановяване на здравето отдалечава страха отъ болкитъ, които ожилванията причиняватъ.

Заоравайте стърнищата.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ

М. В. Р. Н. З.
Отд. Статистика
общ. фининси
№ 7502
11. VII. 1927 г.
София.

Преписъ

Окръжно

До Г. Г. Окръжниятъ Управ.
и г. Кмета на Столицата.

Снабдяването съ паспорти става срещу свидетелство издадено отъ респективната община, съ което удостоверява, че нѣма нѣкое отъ препятствията предвидени въ чл. 15 отъ закона за задграничнитъ билети и паспорти.

Съгласно чл. 14 ал. II отъ с. з. за въ полза на общинската каса се събира такса 50 лв. и свидетелството се облепя съ гербова марка съгласно закона за гербовия налогъ.

Въпреки това изрично постановление на законъ — споредъ сведения на Министерството нѣкой общини събирали въпросната такса въ произволни размѣри опредѣлени отъ общинскитъ съвети и достигащи до 400 лв.

Горното като Ви се съобщава наредете до всички общини (градски и селски) въ окръга Ви най-строго да се спазватъ повеленията на чл. 14 ал. II отъ закона за задграничнитъ билети и паспорти и по никой начинъ да не взематъ такса по голѣми отъ ония опредѣлени отъ горния законъ.

Главенъ Секретаръ: (п) Разсукановъ
Началникъ на Отдѣл.: (п) Маляковъ

В ъ р н о,

За Началникъ на Отдѣл.: (п) Тончевъ

До Г. Г. Варненски и Про-
вод. Общ. Кметове, Варнен. и
Провод. Окол. Началници.

За изпълнение № 4523. гр. Варна, 20
Юлий 1927 год.

Окр. Управителъ: С. Дончевъ

Секретаръ: Ст. Коларовъ

Настоящото ее изпраща до г-да
Общинскитъ Кметове въ Варненски
Окръгъ за изпълнение.

Председателъ: М. Бояджиевъ

Секретаръ: Н. Николчевъ.

ХРОНИКА.

Вълната и износа и. Поради разрешаване износа на вълната, цѣнитъ на последната на вътрешнитъ пазари, които бѣха ниски, напоследъкъ сж се повдигнали чувствително.

Пашкулната реколта. М-вото на земледѣлието приготвява точна статистика за тазгодишната пашкулна реколта. Задължени сж общинскитъ кметове да дадатъ най-точни сведения относително излюпеното семе и произведеното количество пашкули, по отдѣлно за жълтитъ и бѣлитъ.

Търговията съ свини. По нареждане на ветеринарнитъ власти, търговията съ свини въ цѣлото царство е забранена до 15 септемврий. Изключение се прави само за свинитъ, купувани за угояване и за малкитъ прасета за разплодъ.

Есенния Лайпцигски мостренъ панаиръ за 1927 год. ще се състои на 28 августъ до 3 септември заедно съ технически панаиръ. Мострени изложби на текстилни произведения ще станатъ само отъ 28 августъ до 1 септемврий, а изложба на кожи и обуща отъ 28 августъ до 31 августъ.

Пролетния панаиръ за 1928 год. ще почне отъ 4 мартъ.

Съ указъ се отцѣнява с. Елечъ отъ Гевреклерската община и се присъединява къмъ Русларската.

Земледѣлската банка е разрешила 200,000 лева кредитъ на кооперация „Изгрѣвъ“ въ с. Овча могила за доставка на земледѣлски машини, които кооперацията ще раздава на своитъ членове на 3 годишно изплащане.

При земледѣлското училище въ Садово до Пловдивъ е устроенъ конкурсъ за носливи кокошки. Ще се раздадатъ премии отъ 2 до 12 хил. лева.

М-вото на земледѣлието е дало най-строги нареждания до агрономитъ и Директоритъ на подвижнитъ земледѣлски катедри, като ги задължава да бдятъ за произвеждането на съвършено чисто семе отъ сортоветъ пшеници. Едновременно съ това ще бждатъ направени пробни вършидби за установяване ка-

къвъ доходъ дава единъ декарь земя, засятъ съ сортове пшеница и единъ декарь — засятъ съ обикновена мѣстна пшеница.

Презъ 1926/27 учебна година въ царството е имало 34 допълнителни земледѣлски училища при селскитѣ гимназии. Презъ идущата учебна година се предвижда да бждатъ открити нови 15 такива училища.

Финансовото министерство изработва новъ законопроектъ за акцизитѣ, съ който се цели да се опрости процедурата при облагането на спиртнитѣ питиета. Цели се също въвъждането на по-голямъ справедливостъ при облагането.

Умоляватъ се абонатитѣ на вестника, при промѣна на мѣстожителството си, да съобщаватъ веднага точния си адресъ, за да не ставатъ недаразумения при получаването му впоследствие.

Ст. Хареевъ.

Кавалджия.

(Действителенъ разказъ)

„Хлапакъ дванадесетъ годишенъ,
Овчаръ го даде майка му
По чужди врати да ходи
На чуждъ хлѣбъ да се научи“.

Хр. Ботевъ

Героятъ на нашия разказъ, бай Янаки, бѣше човѣкъ на около 55—56 год. възраст, прекаралъ почти цѣлия си животъ по гурбетъ. Лицето му отъ слънцето бѣ добило меденъ цвѣтъ. Коса, брада и мустаци отдавна бѣха побѣлели. Само веждитѣ му бѣха черни, подъ които блещяха два живи въглена. Той не бѣше ходилъ на училище, не бѣ училъ наука—вмѣсто книги, отъ малтъкъ нарабилъ пастирския кривакъ и остана неукъ презъ цѣлия си животъ. Сиракъ отъ люлка, майка му го изглежда съ чужда работа и още отъ ранна възраст—8 годишно дете, го изпраща съ чужди хора далеко негде — въ равна Добруджа, бащинъ занаятъ да научи, чужди овце да

пасе, та да може и на нея нѣкога да бжде въ помощъ... Радостенъ ли бѣше нейния животъ? — Своята младостъ, тя беше жертвала за него и до края на своя животъ остана сирота вдовица.

Още отъ ранна възраст, вмѣсто майчини ласки и грижи, малкия Янаки се среща съ хорското презрение и жестокосърдие. За насѣщния хлѣбъ, той заскита по чужди врати, изпита неволята и привикна на тегло—тегло, което кантаръ го не хваща... а тежъкъ е чирашкия животъ!

Господарьтъ, когото и добъръ да е, все си е господарь; всекога правото е на негова страна, а слугата даже съ устата си птици да лови, все си е слуга—него кучета го яли. Тѣй тъжни сж страницитѣ на чирашкия животъ. Нарѣдко прониква въ неговата бѣдна душа светълъ слънчевъ лъчъ, който да го сгрѣе и тихо погали...

Животътъ на малкия Янаки бѣше непрекъсната верига отъ мъки и страдания. Много нарѣдко му се усмихваше щастieto да се услава при добъръ господарь, които да се отнася добре съ него, бащински и честно да му се отплаща, безъ да му изяде нещо отъ хака.

Така е растналъ Янаки — неговитѣ постоянни спътници сж били теглото и страданията, които е понасялъ не твърде охотно, но вмѣсто да го сломятъ го бѣха калили въ живота и направили отъ него силенъ характеръ.

Самъ следъ стадото, той се научи да срича и съ мъка да си подписви името. Макарь и неукъ да беше, природата майка го бѣ дарила съ силна паметъ и богатъ природенъ умъ. Той помнеше всичко, което е видѣлъ и прекаралъ презъ глава—разказваше отдѣлни случаи изъ своя животъ, тѣй добре, че увличаше всичко. Добъръ разказвачъ беше.

Ако училището го бѣ лишило отъ наука и знания—природата, най-великия учителъ и художникъ, му беше дала всичко. Той я обичаше съ всичкия си младенчески жаръ — любовта му къмъ природата бѣ така голъма, граничаща до обожаване. Само тоя, който не е живѣлъ всредъ нея, не познава тайнитѣ ѝ, не може да я обича съ всичката си душа — а той бѣ живъ стрѣкъ отъ нея. Всичко въ природата е величествено и тайнствено. Кжде другаде би ви-

дѣлъ той полетѣтъ на гордия орелъ — царѣтъ на въздушното пространство, издигналъ се на възбогъ — ами онова чисто синьо небе съ брилянтна синевина — ако не въ полето или въ широката добруджанска степъ, къде другаде би чулъ той тъжния напѣвъ на жетварката?

Отъ всички занятия той най много обичаше овчарски животъ, подиръ стадото въ широката добруджанска степъ се чувствуваше не изказано щастливъ.

По природи ако и мѣлчеливъ, но неговия душевенъ миръ бѣ богатъ съ предания, приказки, вѣрвания и пѣсни.

Пѣсни, слушани по свадби, сборове и седенки и които свиреше съ своя звученъ кавалъ. А голѣмъ кавалджия беше бай Янаки обзалагамъ се че надали ще се яви другъ, който да му оспори първенството. Свиреше майчиния му синъ не на шега. Надуеше ли кавала, като че цѣлата околностъ онемяваше. Тихитѣ звуци на тъжната му пѣсенъ се носеха на вълни и изпѣлваха широкия просторъ — а ехото ги отнасяше още по надалечъ овцетѣ спираха да пригризватъ своета твърда храна, а кучетата сложиха глави на преднитѣ си крака, мѣлчатъ унесено. Въ него самиятъ като че настѣпваше, нѣкакъвъ светълъ божественъ празникъ и душата му се озаряваше отъ светълъ лъчъ.

Овчарувалъ бѣ той при разни господари и обходилъ бѣ на длѣжъ и ширъ почти цѣла Добруджа. Позната му бѣ всѣка педя земя, всѣка нейна гънка до пълни подробности.

Ето какъ описва бай Янаки своето първо и последно пътуване до Америка и обратно. Нещо преди 35 години азъ съвършено младо момче едва на 21 — 22 год. случайно ми се падна да отпътувамъ до Америка съ моя господаръ — отдавна вече покойникъ, при когото овчарувахъ дълги години. Господарѣтъ ми бѣше голѣмъ земевладѣлецъ и богатъ човѣкъ, познатъ почти на цѣла Добруджа. При толкова много земя, той се още продължаваше да кукува и да закрѣглява своитѣ имѣния. Алчна и ненаситна бѣше неговата душа, лишена отъ всѣка човѣшка добродѣтелъ. На много хорпца той бѣше пзялъ трудѣтъ и имотица и мнозина други разплакалъ! — Той бѣше, тукъ да си остане думата,

не човѣкъ, а хиена. „Успокой Господи грѣшната му душа“.

Всѣка есенъ той по поръчка за Турция или Гърция товареше по нѣколко парахода свой максулъ: жито, ячемикъ, просо, едъръ и дребенъ добитѣкъ и птици.

Презъ есенъта на 18 той бѣше натоварилъ пакъ единъ голѣмъ параходъ съ храни и добитѣкъ, само че сега ние двама придружавахме парахода — азъ до Марсилия, кждѣто цѣхме да разтовариме добитѣка, а господарѣтъ до Америка.

Въ Америка отиваше той за земеделски машини; чрезъ тѣхъ той мислеше да модернизира своето голѣмо стопанство, което иначе се обработваше съ много хора и добитѣкъ, и което е костваше твърде скъпо.

(следва)

Читалищенъ отдѣлъ.

Духовното обновление на българския народъ

(преди и следъ освобождението)

Всрѣдъ непрогледния мракъ, който забуля печалвото минало на нашия народъ, чудни искри се появяватъ и даватъ светлина на кривитѣ друмища, по които е криволячилъ българския духъ. И тия искри тѣй настойчиво осветляватъ опаснитѣ завоя на българската мѣсль, че намъ нищо друго не остава, освенъ да се преклонимъ и отдадемъ искрената си почитъ къмъ ония, които тѣй безаветно сложиха своя животъ въ жертва на народа си. Съ своята кръвъ, тѣ записаха святата българска мѣсль и отвориха вѣратѣ къмъ всеобщо пробуждане. Кой не трѣпне при невидения споменъ на тъмната килия въ скрития отъ очитѣ на свѣта Хиландарски манастиръ, въ която единъ старецъ тѣй безшумно и безславно е изковавалъ скрижалитѣ на българския духъ въ древното негово минало, забравени и потѣпкани въ праха на вѣковетѣ?

И тоя облакъ на мракъ и забвение трѣбваше да се разпръсне, — да се види светлиятъ и омайвашъ лъчъ на свѣтлината.

Това стори той, старецѣтъ — „невъзможниятъ образъ“ за примеръ и подражание. Той пробуди заспалата възвъ и замръляния духъ на българина,

а дѣлото му бѣ подето отъ апостолитѣ на свобода, защото българския народъ трѣбваше да живѣе

Като една отъ главнитѣ причини за пробуждане националното съзнание на българския народъ отъ турското робство презъ оная тъмна и мрачна епоха, когато българското плѣме претиснато подъ двойното Турско Гръцко иго е било почти обезличено, единъ светълъ лъчъ проблесва и надъ българския небосклонъ. Великата френска революция съ своитѣ свободолюбиви идеи—свобода, братство и равенство, раздвижватъ националното съзнание на всички потиснати народи. Тия идеи като гигантски вълни заливатъ цѣлия свѣтъ и даватъ новъ тласкъ на господствующето до тогава състояние на духътъ. Движението на тия идеи проникватъ и въ Балканския полуостровъ и раздвижватъ умоветѣ на потиснатитѣ народи. Тия първи трепети за свобода и свосенъ човѣшки животъ обхващатъ и българския народъ.

Наредъ съ тия свободолюбиви идеи, като втора и по силна причина иде историята на Отецъ Пайсия Хилендарски, което като искра въ тъмата пробужда заспалото съзнание на българския народъ — къмъ свободенъ и независащъ животъ. Тя е била единъ възторженъ позивъ къмъ единъ заспалъ подъ робството народъ — да се пробуди и отърси отъ игото преди всичко отъ духовното робство — гръцкото — което го душило; тя е била пламена проповедъ за народенъ езикъ и народно минало — главнитѣ елементи, които могатъ да възродятъ и укрепятъ една нация.

Като трета се сочи упадъка на голѣмата турска държава.

Вътрешната анархия, която настѣпила въ турция въ края на 18 вѣкъ забавиха процеса на напредното пробуждане.

Упадъка на Турската империя който захваналъ още въ 16 вѣкъ и се усилилъ презъ 18 в. когато непобедимата нѣкога Турска империя се разложила на независими отъ централната власть части, управлявани отъ местни спахии и паша. Несполучливитѣ войни съ Австрия и Русия нанесли новъ ударъ върху Султанската власть. Нейниятѣ авторитетъ изчезналъ; отъ Азия гдѣто вече премина и паша не признавали Султановата власть, отцепнишкото движение се привнесло и въ европейскитѣ провинции. Въ Шкодра управлявалъ като независимъ Махмудъ Бушатли, въ Албания, епиръ и Тесалия Али Паша Тепеделинъ въ Видинъ Пазвантъ Оглу и пр. следъ завоеванието на Кримъ отъ Русия въ Турция около Карнобатъ, Сливенъ, Ямбовъ и Нова Загора съ права на мѣстни спа-

хии биле поселени Татарски султани, които продължили династичнитѣ си борби и тукъ и подхвърлили на страшна анархия тоя край. Управлението било дезорганизирано, везиритѣ бивали свалени по харемски интриги, министритѣ станали продажни, въ финанситѣ съществувало безредие, хазната била празна, войската корумпирана. Напразни били опититѣ на Мустафа III и после на Селима III и тѣхнитѣ везири чрезъ реформи да спратъ процеса на разложението, противъ реформитѣ се обявяваха улеми и еничери и нѣкои султани и везири станали жертва на своитѣ реформаторски кроежи. Покварата била обща, тя засегнала не само централното управление, но още въ по-голѣми размѣри и провинциалното управление, дето паша и чиновници страшно притеснявали и оголвали населението. Тя засегнала дори и мѣстни институти, които по рано били създадени само да защищаватъ интереситѣ на мѣстното население. Такъвъ билъ институтътъ на така нареченитѣ аяни. Длъжността на аянитѣ била обикновено почетна и безплатна и за нея били натоварени хора, които се ползували съ най-добро име и бивали посочвани отъ народа. Отначало тѣ бдяли за безопасността и ямота на хората, за добрия редъ и за отбраната на града. Противопоставяли се на несправедливитѣ мѣрки на пашитѣ, на насилията на военнитѣ и съдействували въобще да бѣдатъ разхвърлени данѣцитѣ справедливо. Тѣ свиквали градскитѣ пѣвенци и кадитѣ на съветъ (диванъ) да разискватъ важни работи, да съставятъ заявления до пашата и оплаквания до Портата. То било нѣщо провинциално събрание, което служило като корективъ противъ своеволията на правителственитѣ чиновници. Сега институтътъ на аянитѣ се похабилъ и вмѣсто закрила почнали да идатъ злоупотреби и притеснения. За аянското мѣсто, както и за влияние и пѣвенство се появили между „агитѣ“, врамоли, които минавали въ откритата борба и междуособици, разноска по които населението трѣбвало да плаща. Освенъ помежду си, аянитѣ често пѣти се бунтували и и противъ държавата; особено когато държавата се опитвала да въведе нови правителствени данѣци.

Варненска Окръжна Постоянна Комисия.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 2897.

гр., Варна., 22 юлий 1927 год.

Обявявамъ, че на 2-й августъ т. год. отъ 9—10 ч. въ Варненското Данъчно Управление ще стане търгъ по дорбо-волно съгласие за трети пѣтъ за отда-

ването подъ наемъ на 140. 183 декари ниви въ манастира „Св. Константинъ“ съ наемъ срокъ две години считанъ отъ 1. VIII. 1927 год. до 1 VIII. 1929 год.

За правоучастие се изисква залогъ отъ 2700 лв. въ банково удостоверение и спазването на чл. чл. 125 и 127 отъ З. Б. О. Предприятията.

Отдаването на нивитъ става на цѣло.

За Председателъ: А. Ивановъ

Секретаръ: Н. Николиевъ

Сарадърско Джамиийско Настоятелство.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 16.

Обявява се на интересующитъ се че на 11 Августъ т. г. въ канцел. на Сарадър. общинско управление ще се произведе новъ търгъ за продажбата на дървесната маса на гората „карши Кору“ отъ 288 д. въ землището на с. Сарадъръ Варненско, понеже обявения на 26 априлъ т. г. не се състоя (държ. вестникъ брой 288 отъ 24 мартъ т. г.)

Търгътъ ще се произведе при същитъ условия. Оферти ще се приематъ отъ 10 до 12 ч. предъ пладнѣ. Залогъ 10% върху нададената сума.

1—20—1

Отъ Настоятелството.

Солуджа-алжнско Училищ. Настоятелство.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 22

с. Солуджа-алж, 21 юлий 1927 год.

Солуджа-алжнско училищно настоятелство обявява на интересующитъ се че на 26 августъ 1927 г. отъ 8 до 12 ч. прѣдъ обѣдъ въ основното училище ще се произведе търгъ съ явна конкуренция за отдаване на наемателъ, експлоатацията на училищнитъ ниви въ землището на с. Солуджа-алж мѣстността:

1. Садж-коджа 101.1 декара.
2. Кулакъ-тарла 104.8 декара.
3. Къосерликъ 30 декара, за периодъ отъ 2 години считанъ отъ 1 септ. 1927 год. до 1 септемврий 1929 год.

Общитъ и специалнитъ поемни условия могатъ да се видятъ всѣки день въ училищната кръчма.

Всички разноси по гербъ публикация сж за смѣтка на наемателя.

1—19—1

Отъ Настоятелството.

Яйленско Селско Общинско управление

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 1260

С. Яйла, 12 Юлий 1927 год.

Общинското управление обявява, че подъ надзора му се намира една безтопарственна свиня „Юва“ женска, 2, годишна косъмъ пѣстра.

Ако стопанина и не се яви до 20 дни отъ датата на еднократното публикуване въ Варненския окръженъ вестникъ ще се продаде на търгъ за въ полза на общинската каса.

Кметъ: (не се чете)

Секр.-Бирникъ: (не се чете)

Невшанско училищно настоятелство

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 29

с. Невша, 20 VII. 1927 г.

На 28 августъ т. г., въ общинската канцелария, ще се произведе търгъ за отдаване подъ наемъ, за време отъ 1 IX 1927 г. до 31. VIII. 1931 год., следнитъ училищни ниви.

1. Базиргжнъ — 62.6 декара
2. Емешенликъ — 91.7 декара
3. при Чобанъ Ивановата воденица — 25.3 декара
4. Таушанъ-тепе — 93.5 декара
5. Емешенликъ — 80 декара
6. Соукъ-пунаръ — 9 декара
7. при Чобанъ Ивановата воденица — 18.8 д., 2.5 д. и 5.2 д.

Залогъ за правоучастие въ търги се иска 10% отъ първо начал. цени обявени отъ тържната комисия при откриване на търга. Разносикътъ по произвеждането на търга както и герба сж за смѣтка на наемателитъ.

Отъ училищ. н-во.